

سازمان حفظ نباتات
معاونت قرنطینه و بهداشت گیاهی
دفتر قرنطینه

تهیه و تدوین
معاونت قرنطینه داخلی

تابستان ۹۶

۱- تمامی مراکز کشت بافت گیاهی دارای مجوز بایستی تحت نظارت مدیریت حفظ نباتات استان مربوطه با یکی از کلینیک های گیاهپزشکی مرجع مورد تایید و دارای مجوز از سازمان حفظ نباتات کشور، قرارداد داشته باشند.

۲- پایه ها و نهال های کشت بافتی و خاک گلدان ها بایستی از زمان تولید تا انتقال از نظر کلیه عوامل خسارتزای قرنطینه ای و مهم مندرج در استانداردهای ملی سلامت هسته های اولیه، باغات مادری و نهالستان های کشور، توسط کلینیک گیاهپزشکی مربوطه و تحت نظارت مدیریت حفظ نباتات استان، مورد بررسی های میدانی و آزمایشگاهی قرار گرفته باشند و عاری از این عوامل باشند.

۳- تمامی شرایط و ضوابط قرنطینه ای و بهداشت گیاهی زیر بایستی در طول پروسه تولید تا زمان جابجایی پایه ها و نهال های کشت بافتی، رعایت گردد:

۳-۱- اسکلت گلخانه بایستی فلزی، محکم و مناسب باشد.

۳-۲- پوشش گلخانه باید از جنس پلی کربنات یا شیشه یا نایلون به ضخامت ۱۵۰ میکرون و ضد UV باشد.

۳-۳- گلخانه باید فاقد هر گونه منفذ باز بوده و دریچه ها، هواکش ها و مدخل های تهویه بایستی با توری مناسب (حداقل ۵۰ مش به بالا) جهت ممانعت از ورود و خروج بندپایان پوشیده شده باشد.

۳-۴- نصب کارت های زرد و آبی در داخل گلخانه برای ردیابی ناقلین الزامی است.

۳-۵- گلخانه باید تنها دارای یک درب ورود و خروج از نوع دوتایی به فاصله ۲/۲ متر از هم بوده که در بها توسط فنر یا تجهیزات مشابه به طور خودکار بسته شوند. در فاصله بین دو درب یک حوضچه ضد عفونی کفش به ابعاد ۷۰×۱۰۰ سانتی متر و عمق ۱۰ سانتی متر احداث شود که در آن گونی یا سایر موارد مشابه آغشته به محلول های ضد عفونی نظیر فرمالین یا وایتکس قرار داده شود و در تمام مدت نسبت به تداوم آن اقدام شود. لازم است کفش یا دمپایی مخصوص و ضد عفونی شده ای برای ورود تمامی افراد به داخل گلخانه در مجاور حوضچه ضد عفونی وجود داشته باشد.

۳-۶- تمامی افراد و پرسنل بایستی با روپوش و کفش یا دمپایی مخصوص و ضد عفونی شده وارد گلخانه شوند.

۳-۷- در داخل گلخانه انطباق، بایستی محل مناسبی برای جابجایی گیاهچه ها از داخل شیشه به گلدان یا سینی کشت اختصاص داده شود.

۳-۸- محل گلخانه های انطباق و انتظار بایستی به گونه ای تعبیه شود که در زمان انتقال سینی ها یا گلدانها از گلخانه انطباق به گلخانه انتظار، گیاهچه ها به هیچ عنوان در معرض فضای بیرون قرار نگیرند.

۳-۹- خاک مورد مصرف برای کشت گیاهان در گلخانه بایستی با روش مناسب (استفاده از بخار آب یا گاز متیل بروماید) ضد عفونی گردیده و سلامت خاک توسط کلینیک گیاهپزشکی طرف قرارداد مرکز کشت بافت، تایید شود.

۳-۱۰- ادوات و تجهیزات گلخانه تنها مختص به همان گلخانه بوده و در سایر مکانها بکار گرفته نشوند.

۳-۱۱- در مناطقی که آلودگی به عوامل خسارتزای قرنطینه ای و مهم مندرج در استانداردهای ملی سلامت هسته های اولیه، باغات مادری و نهالستانها وجود دارد، سطح زمین اطراف گلخانه باید حداقل تا فاصله ۱۰۰۰ متری عاری از هر گونه پوشش گیاهی میزبان عوامل خسارتزای گیاهی مندرج در استانداردهای ملی سلامت بوده و تا فاصله ۲ متری اطراف گلخانه توسط شن، ماسه، آسفالت یا سیمان پوشیده شده باشد.

۳-۱۲- در مناطقی که آلودگی به عوامل خسارتزای قرنطینه ای و مهم مندرج در استانداردهای ملی سلامت هسته های اولیه، باغات مادری و نهالستانها وجود ندارد، اطراف گلخانه باید حداقل تا فاصله ۲۰ متری عاری از هر گونه پوشش گیاهی میزبان عوامل خسارتزای گیاهی مندرج در استانداردهای ملی سلامت بوده و تا فاصله ۲ متری اطراف گلخانه توسط شن، ماسه، آسفالت یا سیمان پوشیده شده باشد.

۳-۱۳- محل نگهداری گیاهان مثمر و غیر مثمر در داخل گلخانه، بایستی کاملاً از هم جدا باشد.

۳-۱۴- در صورتیکه نیاز به قرار دادن پایه ها یا نهال های کشت بافتی تولیدی در محیط بیرون باشد، بایستی پایه ها یا نهال ها در داخل اسکرین هاوس یا سازه دارای توری مناسب (حداقل ۵۰ مش به بالا) قرار داده شوند. لازم به ذکر است که محل اسکرین هاوس یا سازه توری دار بایستی در مجاورت گلخانه انتظار تعبیه شود و در زمان انتقال از گلخانه انتظار به داخل اسکرین هاوس یا سازه توری دار، پایه ها یا نهال های تولیدی به هیچ عنوان در معرض فضای بیرون قرار نگیرند.

۳-۱۵- گلخانه بایستی مجهز به شیر آب بوده و پرسنل باید هنگام ورود و خروج دستها را با آب و صابون و یا مواد ضد عفونی کننده بشویند.

۳-۱۶- پایه های رویشی یا نهال های کشت بافتی، از زمان تولید تا زمان جابجایی به هیچ عنوان نباید با فضای بیرون ارتباط داشته باشند و در زمان جابجایی، بایستی داخل فضای گلخانه بسته بندی شده و با وسایل نقلیه روکش دار، حمل شوند.

۳-۱۷- پایه ها و نهال های کشت بافتی در زمان انتقال باید از نظر ظاهری فاقد علائم مختلف بیماری های گیاهی نظیر کلروز، نکروز، گال، لکه برگ و شانکر بر روی اندامهای رویشی باشد. ضمناً در زمان انتقال، نهالها باید فاقد هرگونه اندام های زایشی از قبیل گل و میوه باشند.

۳-۱۸- در صورت آلوده شدن پایه ها و نهال های کشت بافتی به عوامل خسارت زای قرنطینه ای داخلی و عدم امکان سالم سازی کامل آنها، بایستی بلافاصله پایه ها و نهال ها (با هزینه مرکز کشت بافت) معدوم شوند. در صورت سالم سازی و حصول اطمینان از سلامت نسبی آنها، صرفاً به منظور استفاده از آنها در مناطق آلوده استان محل تولید، گواهی بهداشت گیاهی صادر می شود.

۳-۱۹- در صورت آلوده شدن پایه ها و نهال های کشت بافتی به عوامل خسارت زای مهم قید شده در استانداردهای ملی سلامت هسته های اولیه، باغات مادری و نهالستانهای کشور، پس از

سالم سازی و حصول اطمینان از سلامت نسبی آنها، صرفاً به منظور استفاده از آنها در

مناطق آلوده استان محل تولید، گواهی بهداشت گیاهی صادر می شود.

۳-۲۰- در رابطه با سایر عوامل خسارت زای گیاهی پس از سالم سازی نهال ها و حصول اطمینان

از سلامت نسبی آنها، برای انتقال و جابجایی آنها در داخل استان و سایر استانهای کشور

(در صورتیکه عامل خسارتزا برای استان مقصد قرنطینه ای نباشد) با هماهنگی مدیریت حفظ

نباتات استان مقصد، گواهی بهداشت گیاهی صادر می شود.

۴- صدور گواهی بهداشت گیاهی برای جابجایی پایه ها و نهال های کشت بافتی تولیدی، منوط به

رعایت دقیق شرایط اعلامی و نتایج بررسی های میدانی و آزمایشگاهی انجام گرفته در طول

پروسه تولید تا زمان جابجایی آنها می باشد و در صورتی که به تشخیص کارشناسان ستاد سازمان

و مدیریت حفظ نباتات استان مربوطه، شرایط قرنطینه ای و بهداشت گیاهی در هر یک از مراکز

کشت بافت گیاهی، رعایت نگردیده باشد، امکان صدور گواهی بهداشت گیاهی برای جابجایی

پایه ها و نهال های تولیدی در آن مرکز، وجود نخواهد داشت.

۵- در صورت جابجایی هر گونه پایه و نهال کشت بافتی بدون گواهی، پایه ها و نهال ها بایستی با

هزینه واردکننده و تحت نظارت کارشناس حفظ نباتات استان مقصد، عودت یا امحاء گردد.

۶- رعایت مواد ۱۹ و ۲۰ آیین نامه اجرایی قانون حفظ نباتات، در کلیه مراکز تولید نهال و اندام های

تکثیرشونده گیاهی، لازم الاجرا می باشد.